

I dette nummeret av Rapport har vi to artikler om utviklingshemmede og seksualitet. I den ene peker Bernt Barstad blant annet på pornografiens enkelhet, som for mange utviklingshemmede kan gjøre den lett å forstå, samtidig som den gir svært unyansert og lite virkelighetsnær kunnskap om seksualitet. I den andre skriver Anita Tvedt Nordal og Marta Helland om hvordan personalet i et bofellesskap opplever og håndterer ulike problemstillinger knyttet til beboernes seksualitet.

På ulike måter formidler begge artiklene bekymring over hva som kan skje dersom pornografi, eller programmer som Paradise Hotel, blir utviklingshemmedes eneste arena for å lære om sex og samliv. De fleste unge lærer om seksualitet på et mangfold av arenaer – gjennom venner, internett, filmer, blader, prøving og feiling – der det som læres på en arena, gjerne korrigeres og balanseres av innspill og tilbakemeldinger på en annen. Men mange utviklingshemmede, som kan ha mer begrenset tilgang til en del av disse læringsarenaene, vil kanskje i mindre grad få korrigeret og balansert det de lærer på en arena, for eksempel gjennom pornografi.

Begge artiklene peker på betydningen av kunnskap hos bistandsyterne, og viktigst av alt; betydningen av å skape et seksualvennlig miljø: Et miljø der nærpersoner både er tilgjengelige for å prate om seksualitet og kan snakke om det på en enkel måte, uten metaforer og ord som gjør det vanskelig for den utviklingshemmede å forstå.

Til tross for at vi lever i en verden der det er dagligdags å se nakne kroppar på forsiden av blader og aviser, kan det synes som om vi i stor grad mangler et språk for å formidle seksuell atferd på en enkel og konkret måte. De gode enkle ordene som kunne gjort det mulig for en utviklingshemmet person å forstå, kan for mange hjelpere være vanskelige å bruke. Det kan føre til at vi i stedet skyver utfordringer knyttet til seksualitet under teppet. Men det kan i så fall gå på brukers bekostning: Bernt Barstad går så langt at han sier at et passivt forhold til den enkeltes seksualitet vil kunne føre til at overgrep skjer. Men kunnskap finnes. Det finnes mange gode nettsteder og mye god litteratur. Det er utviklet ulike verktøy, og kurs avholdes. Som tjenesteutøver bør en lese og lære, snakke med kollegaer og øve seg på å håndtere utfordringer knyttet til seksualitet hos dem vi er satt til å hjelpe. Seksualitet bør være en like selvfølgelig del av hverdagslivet for utviklingshemmede som det er det for de fleste andre. ●●●

Sølvi